

Første del

GUDS-MENNESKET DET STORE UNDER

Enhver, som tror, at Jesus er Kristus, er født af Gud; og enhver, som elsker den, der fødte ham, elsker også den, som er født af ham.

Derpå kender vi, at vi elsker Guds børn: når vi elsker Gud og gør efter hans bud.

Thi dette er kærlighed til Gud, at vi holder hans bud; og hans bud er ikke byrdefulde, thi alt det, som er født af Gud, sejrer over verden; og dette er den sejr, som har sejret over verden: vor tro. Hvem kan sejre over verden, uden den, som tror, at Jesus er Guds Søn. 1. Joh. 5,1-5.

Vor tekst taler om den, der er født af Gud, og om det, der er født af Gud, med andre ord om det genfødte menneske og den genfødte tro. Herom vil vi nu koncentrere os.

Fødsel

Findes der nogen mægtigere og mere skelsættende begivenhed i jordelivet end fødslen? Findes der noget mere underfuldt og guddommeligt?

Enhver fødsel er et lige nyt og lige stort under.

Ingen, end ikke den mest erfarne jordemoder eller fødselslæge, når nogen sinde dertil, at en fødsel ikke fremkalder undren, forundren og betagelse.

Som med den legemlige fødsel, således også med den åndelige, den nye fødsel, genfødslen. Den er et mægtigt under, der – ganske som den legemlige fødsel – i sig bærer alt, hvad der fremover skal udvikle sig til fuldvoksen modenhed.

Hvad der ikke findes i fødslen, kan ikke senere føjes til. På fødslen beror alt. Fattes der et lem i fødslen, kan det ikke

senere føjes til. Fattes der en evne, kan den ikke senere suppleres. I fødslen ligger alt. Men det i fødslen givne må forvaltes, ellers udvikles det ikke, men visner.

Enhver fødsel er organisk forbundet med noget forud for den, nemlig undfangelse og svangerskab. Den er en gave fra Gud, ja et under – men bemærk: underet består ikke i, at Gud bryder livets love og springer undfangelse og fostertilværelsen over, men i, at vi får et indblik i, hvor underfulde livets love er, og en oplevelse af, hvor mægtig Skaberens er, han der skaber nyt liv, idet han følger de love for skabelse, han selv har givet.

Således også med den åndelige fødsel, den nye fødsel, genfødslen, som vi nu nærmere vil betragte i Ordets lys.

Disciplene

Som Herren førte sine disciple frem til den nye fødsel, således fører han principielt alle sine disciple, hvis de vil lade sig føre af ham. De ydre begivenheder og oplevelser kan variere, tidsafsnittene kan forlænges eller afkortes, men det indre Åndens værk i hjerterne følger altid samme baner.

Jeg skrev: Som Herren førte sine disciple frem til den nye fødsel, således fører han principielt alle sine disciple, *hvis de vil lade sig føre af ham*. Det fremhævede er afgørende. Her adskiller den åndelige fødsel sig fra den legemlige på et afgørende punkt. I den legemlige fødsel kræves ingen medvirken fra fostret – helt anderledes i den åndelige undfangelse, fostertilstand og fødsel. Her er personens egen medvirken afgørende. Uden den sker intet. Da står den Almægtige afmægtig.

Disciplenes liv falder i to hovedperioder, den første før pinsen, den anden efter.

Før pinsen

Her falder deres åndelige undfangelse, her levede de det åndelige fosters vigtige, ja, afgørende liv.

Her var de i Mesterens skole. Hans mægtige ord blev sået i dem – tænk på bjergprædikenen, tænk på hans lignelser, tænk på hans ord til dem i enrum! Hans mægtige person

omstrålede dem med en aldrig før kendt hellighed og renhed, med en uplettet kærlighed og en strålende, undertiden frygtelig sandhed.

Hvad skete der med dem i denne førpinselige periode? Bl. a. følgende, som må ske med enhver, om han skal komme igennem den nye fødsels trange port:

Troen undfangedes i dem – den tro, som pinsedag blev født til en sejrstro, der overvandt verden. Johannes, der har givet os versene i vor tekst, havde selv erfaret det og vidste til fulde, hvad han mente, da han skrev om den tro, der er født af Gud og som derfor overvinder verden.

I sit evangelium beskriver han den tro, disciplene ejede inden pinsen. Den var ikke stærkere, end at mange af dem trak sig tilbage fra ham og ikke mere vandrede med ham, fordi de fandt hans tale hård (se Joh. 6,60-70). Det var ingen gudfødt tro, ingen sejrstro, kun en fostertro – og for manges vedkommende kom den aldrig igennem til ny fødsel.

I Joh. 8 læser vi: »Mens han talte således, kom mange til tro på ham. Jesus sagde nu til de jøder, som var kommet til tro på ham: Hvis I bliver i mit ord, er I sandelig mine disciple, og I skal forstå sandheden, og sandheden skal frigøre jer« (vers 30-31). De var kommet til tro – ikke til den genfødte sejrstro, men alligevel til tro – nu beroede alt på, om de

ville blive i hans ord, så skulle de føres frem til den nye fødsel og blive fuldkomment frie. Vi ved, hvordan det endte. De troende jøder tog sten op for at stene ham!

Der blev til sidst kun en lille skare disciple tilbage hos ham. Troen, der var undfanget i dem, var vokset, men sejrsterk og sejrskyldig var den endnu ikke, thi de var ikke blevet født på ny. Det kommer tydeligt frem de sidste timer skærtorsdag og langfredag.

Noget af det sidste, Jesus sagde til dem, var dette: »Nu tror I! Se, den time kommer, ja, den er allerede kommet, da I skal spredes hver til sit og lade mig ene tilbage; dog, jeg er ikke ene, thi Faderen er med mig« (Joh. 16,31-32). I tror – (ja, det tror I!) – men jeres tro er ikke sejrskyldig – det skal vise sig om nogle få timer – I vil alle svigte mig og fornægte mig – I vil opføre jer som de, der ingen tro har – I ejer endnu ikke den guddommelige overvindertro!

Og det viste sig omgående. Deres tro endte i det totale sammenbrud i afmagt. Deres tro bestod ikke prøven.

Alligevel kom de igennem. Dybt i deres hjerter havde Herren et sådant tag i dem og de i ham, at de ikke endegyldigt forlod ham, skønt de fornægtede ham. Troen blev bevaret og snart efter født på ny til sejr og guddommelig kraft. Herom mere senere.

Det næste, der skete med dem i denne periode, var som allerede antydte, at de *lærte sig selv at kende*. Peter svor på, at han aldrig ville fornægte ham. Så meget lavt og ondt boede der i hvert fald ikke i ham, det var han overbevist om! Der er intet menneske, der ved, hvor fordærvet han er, før Herren lader ham se det. Eet er at læse om menneskehjertets sygdom og fordærv i Skriften, et andet er at erfare det, så man ikke blot citerer, men stønner det ud i sjælekval og smerte: »I mig bor intet godt!« At lære sig selv at kende er tilværelsens frygteligste erfaring. Da sønderknuses mennesket, da vander det sig som i helvedes kvaler, da er mennesket en orm i støvet.

Gang på gang afslørede Herren dem. Med strenge ord satte han dem i rette og veg ikke tilbage for engang at kalde Peter, deres leder, for satan. Han tog det nøje med at undervise dem om, hvem og hvordan de var. Ak, hvor få, der vil høre på den tale og den undervisning! Ak, hvor få, der tror, at Herren mener, hvad han siger! Det var disciplenes førpinselige ære, at de blev hos ham, hvor strengt han end behandlede dem. De var altså dybest inde oprigtige og havde kærlighed til sandheden. Derfor lærte de til sidst den grundlæggende lektie om dem selv og om ham.

En tredje ting var, at de i denne periode *lærte at kæmpe* som for livet. »Kæmp I for at komme igennem den snævre port, thi mange, siger jeg jer, skal forsøge at komme ind og ikke formå det« (Luk. 13,24). »Gå ind ad den snævre port, thi vid er den port og bred den vej, som fører til fortabelsen, og mange er de, der går ind ad den; og snæver er den port og trang den vej, som fører til livet, og få er de, der finder den« (Matt. 7,13-14). Han lærte dem ikke, at det var let at blive frelst. Han lærte dem ikke, at det går af sig selv. Han gjorde det ikke muntert og fornøjeligt for dem. Han populariserede ikke Gud og hans hellige ord. Han søgte ikke at lokke dem ved at stille dem en let og behagelig tilværelse i udsigt. Han sagde ikke til dem, at de kunne blive frelst nu. Han sagde derimod, at de måtte kæmpe for at komme igennem, og at de ikke skulle være for sikre på, at det ville lykkes, thi for mange ville det ikke lykkes. Han lod dem forstå, at skulle de fin-

de Gud og komme ind i hans rige, måtte alt andet sættes til side for denne ene ting.

Bag disse stærke ord ligger dette, at Gud vil have os helt og uden forbehold – eller også vil han slet ikke have os. Man kan ikke søge ham og også søge noget andet. Man kan ikke ville Gud og også ville noget andet. Derfor gælder det om at kæmpe, vidende, at det gælder liv eller død.

Ak, hvor dette er overset i vor tid! Der tales sjældent om den snævre port og den trange vej. Hvem i dag vil vende sig om til de store skarer, der nu og da kommer strømmende til møder og kampagner, og sige til dem: »Hvis nogen kommer til mig og ikke hader sin fader og moder og hustru og børn og brødre og søstre, ja, endog sit eget liv, kan han ikke være min discipel. Den, som ikke bærer sit kors og går i mit spor, kan ikke være min discipel« (Luk. 14,25-27)?

Troen undfangedes i dem – de lærte sig selv at kende – de lærte at kæmpe – derfor (og det er det fjerde) *lærte de ham at kende, som han er, og lærte, hvad den sande nåde er*.

Deres kamp endte jo i det totale sammenbrud, hvor alt håb syntes ude – da mødte han dem påskemorgen og påskedags aften – og da, først da, lærte de, hvad det er at blive benådet af Gud – først da var der livsbaggrund for guddommelig nåde – og i den begyndte genoprettelsen – den, der førte til, at de blev født på ny til sejrsliv og sejrstro.

De i støvet bøjede mennesker hørte disse ord fra ham, de havde fornægtet og svigtet: »Fred være med eder! Ligesom Faderen har udsendt mig, således sender jeg også jer.« Og da han havde sagt det, åndede han på dem og sagde til dem: »Modtag Helligånden! Hvem I forlader synder, dem er de forladt, og hvem I nægter forladelse, dem er den nægtet!« (Joh. 20,21-23).

Det var sandelig genoprettende nåde! Alt blev nyt for dem, da de hørte så vidunderlige ord af hans mund, som de havde fornægtet under eder og forbandelser. Men endnu var de ikke kommet igennem den snævre port, endnu var de ikke født på ny til sejrsliv og sejrstro, endnu ejede de ikke den af Gud fødte tro, der sejrer over verden. Derfor sagde han til dem: »I skal blive her i byen, indtil I bliver iført kraft fra det høje« (Luk. 24,49). De måtte intet foretage sig af udadgående arbejde, skønt han havde sagt til dem: »Ligesom Faderen har udsendt mig, således sender jeg også jer!«

Støttede af hans mægtige Ord og hans mægtige Ånd kæmpede de nu den sidste afgørende kamp for virkelig at komme igennem den snævre port til sejrslivet og sejrstroen. Det var nær gået galt. Resignationens og træthedens mægtige fare lurede – kunne de ikke nøjes med det hidtil opnåede? – derfor sagde Simon Peter: »Jeg tager ud at fiske!« Og de andre sagde: »Vi tager med dig« (Joh. 21, 3). Havde Herren ikke hjulpet dem fri af denne lumske fare, var de endt i det middelmådige, det halvfødte, det ganske gode, som aldrig er godt nok. En anden lige så lumske fare var det skjulte åndelige hovmod – Herren har jo udvalgt os, han har lovet os noget særligt, vi må altså få en mægtig betydning her i livet – derfor sagde de, fulde af kødelig forventning om kødelig storhed: »Herre! er tiden nu inde, da du vil genoprette riget for Israel« (Ap. G. 1,6). Hans svar var skarpt som i gamle dage, når han mødte kødet og satan i dem: »Det tilkommer ikke jer at kende tider eller timer!« Det var det sidste hårde slag, der måtte til, for at de kunne komme igennem den snævre port uden at bringe noget af kødets væsen med sig.

Pinsen

Pinsedag kom de igennem den snævre port. Da blev de født af Gud. Da blev det født af Gud, som overvinder verden, deres tro. Da fik de den Gud-fødte, altovervindende tro. Det mærkedes tydeligt overalt, hvor de kom.

Det er Peter, der siger os, at sådan forholdt det sig. Hans ord er ganske klare. Mange år efter faldt Helligånden på hedningen Kornelius og hans hus, da de hørte Peter forkynde evangeliet om Kristus, og de blev straks døbt i Jesu Kristi navn. Peter måtte redegøre for denne skelsættende begivenhed, og det gjorde han med disse ord: (Ap.G. 11,13-17).

»Kornelius fortalte os, hvordan han havde set en engel stå hjemme hos sig og sige: Send bud til Joppe og lad Simon med tilnavnet Peter hente! Han skal tale ord til dig, hvorved du og hele dit hus skal blive *frelst!*

Men da jeg var begyndt at tale, *faldt Helligånden på dem* ligesom på os i den første tid.

Da kom jeg Herrens ord i hu, hvorledes han sagde: Johannes døbte med vand, men I skal *døbes med Helligånden*.

Når nu Gud har givet dem samme gave, som vi fik, da vi kom til tro på Herren Jesus Kristus, hvem var da jeg, at jeg skulle være i stand til at stå Gud i vejen?»

Altså: Kornelius og hans hus blev *frelst* – det siger apostelen Peter. Men at blive *frelst* er ensbetydende med, at *Helligånden faldt på dem* – det siger apostelen Peter. Men det er ensbetydende med, at de blev *døbt med Helligånden* – det siger apostelen Peter. Men det er det samme som at *komme til troen* – det siger apostelen Peter.

Altså således:

Kornelius

- blev *frelst*
- Helligånden *faldt på ham*
- blev døbt med Helligånden
- kom til troen

Men apostelen siger også, at hvad der skete med Kornelius, var det samme som det, der skete med dem pinsedag.

Altså således:

Peter pinsedag

- blev *frelst*
- Helligånden *faldt på ham*

- blev døbt med Helligånden
- kom til troen

Det er klart og tydeligt. Apostelens ord er ikke indviklede. De stemmer med alt andet i Det nye Testamente, ikke mindst apostelen Paulus' klare ord om alle de frelst: »Med een Ånd blev vi alle døbt til at være eet legeme« (1. Kor. 12,13).

Men indvender du måske: Var Peter ikke kommet til tro før pinsedag? Var de andre apostle virkelig ikke kommet til tro før pinsedag? Nej, ikke til den Gud-fødte sejrstro, den, der overvinder verden – og det er kun den tro, der virkelig gælder for tro. Det er denne Gud-fødte tro, apostelen Johannes vidner om i vor tekst: »Alt det, som er født af Gud, sejrer over verden; og dette er den sejr, som har sejret over verden: vor tro« (1. Joh. 5,4).

Vel havde de en tro inden pinse – en tro på fosterstadiet – en tro, der endnu ikke var sejrsværdig, men som kunne blive det, om de kom igennem den snævre port – i den tro havde de fulgt ham i al skrøbelighed – ja, i den tro havde de udført store ting – i den tro havde de (og det var det afgørende) kæmpet for på hans ord at komme igennem den snævre port – i den tro havde de (uden at have nogen forståelse for, endsige følelse af, at han bad just for deres tro) oplevet deres eget for-dærv, deres fuldkomne hjælpeløshed over for mørkets magt – ja, i den tro var de forblevet, også da de fornægtede ham – det viste sig, da Peter brød sammen og gik udenfor og græd bitterligt – denne hjælpeløse tro var umådeligt meget værd, ganske som et foster er uendeligt dyrebart – det beror blot på, om fostret bevares, og at barnet i rette tid fødes sundt og velskabt til verden.

Deres fostertro blev bevaret – og den levende sejrstro fødes til verden pinsedag, da Guds Ånd med magt og herlighed kom over dem. Da fødtes de, og da fødtes deres tro ovenfra til et liv i sejr over verden.

Derfor siger Peter, at Kornelius fik samme gave »som vi fik, da vi kom til tro på Herren Jesus Kristus.« Han regner sin tro fra dens fødselsdag, og det var pinsedag. Sådan skal du også regne! Alt levende regner sit liv fra fødslen, ikke fra undfangelsen eller fostertiden. Det gælder også den Gudfødte tro.

Den nye fødsel

På fødslen beror alt. Hvad er da den nye fødsel, genfødslen, fødslen oven fra?

Lad mig først sige, hvad den ikke er. Den er ikke skabelsen af et andet, et anderledes menneske. Dette må siges, fordi mange hævder, at i det uigenfødte menneske bor intet, som har betydning for det genfødte, nye menneske. Alt det gamle er kasseret som ondt og farligt. Dette er en grov misforståelse, der helt forvrænger sandheden og gør den til løgn.

I den legemlige fødsel skabes der et menneske i Guds billede, et Skaberens mesterstykke, en personlighed. Vel er ethvert menneske født i synd, men det betyder ikke, at Gud dermed har opgivet det. Alle de egenskaber, Gud har nedlagt i mennesket, er uendeligt kostbare, så kostbare, at Gud vil gøre alt for at frelse personligheden med alle dens egenskaber, evner og specielle udrustning. Personligheden skal ikke forkastes, men frelses. Og alle dens evner og gaver skal ikke

forkastes, som var de djævelske, men frelses, fordi de er af Skaberen og kan blive til hans ære. Det er personligheden, den Gud-givne, det gælder! Uden den intet at frelse og derfor ingen frelse! Uden den er alt tabt. Der gøres uhyre skade, når man gennem forkyndelsen gør mennesker bange for de gaver og evner, Gud har givet dem. Da skaber man forvredne mennesker, syge sjæle og unaturlige kristne. Da bliver luften tung og kvalm. Da bliver ensrettetheden uudholdelig. Nej, Skaberen tog ikke fejl, da han suveræn og overdådig i gavmildhed skabte os alle i sit billede hver af os med sin individuelle udrustning og sit særpræg. Vi er alle skabt i Kristus og til Kristus (Kol. 1,16). Forkaster vi, hvad han har skabt, da forkaster vi jo ham, Skaberen.

Den nye fødsel er ikke skabningen af et andet menneske, men genskabelsen af personligheden i frigjorthed fra synden, verden og djævelen. Den musikalske bliver ikke umusikalsk,

fordi han bliver født på ny – ej heller bliver den umusikalske musikalsk – den praktisk anlagte bliver ikke upraktisk, fordi han bliver født på ny – ej heller omvendt – lederen bliver ikke berøvet sine lederevner i den nye fødsel (se på Peter og Paulus), ej heller sker det omvendte – Gud kasserer ikke det skabte, thi han kasserer ikke sig selv, Skaberen!

Hvad er det da, positivt sagt, der sker i den nye fødsel? Da skabes *Guds-mennesket* (2.Tim. 3,17). Da forenes den genoprettede, frigjorte personlighed med sin Herre og Frelser gennem den Helligånd. Det er det mægtige, alt afgørende! Da fylder Guds Ånd den frigjorte personlighed, så den fremtræder i sin oprindelighed og sundhed. Da fødes det virkelige menneske, det sande menneske, det rigtige menneske, det naturlige menneske, Guds-mennesket. Da er den Gud-givne personlighed med alle dens Gud-givne egenskaber og Gud-givne gaver og hele dens Gud-givne særpræg fyldt af guddommeligt liv og guddommeligt tro. Herpå beror alt.

Denne fødsel kræver medvirken fra personen, der skal fødes! Her gælder det om at kæmpe, thi uden helhjertet kamp går det ikke. Og hvad går kampen ud på? At få menneskeviljen uforbeholdent over på Guds side i eet og alt. Thi viljen er

personlighedens centrale punkt. Herfra styres personligheden, herfra formes og præges den. Det er viljen, det gælder! Enhver stump vilje, der ikke er på Guds side, giver djævelen et fodfæste, som han vil vide at udnytte til evigt fordærv for mennesket. Det er ikke om abstrakte, neutrale synspunkter, kampen drejer sig; det er en kamp på liv eller død – en kamp om at bringe sin vilje uforbeholdent ind i Guds vilje eller lade den helt eller delvis blive uden for Guds kontrol, åben for djævelske og dæmoniske dødsmagter. Her går det ikke med et delt hjerte, en delt lydighed, et delt sind. Alt delt er skæbnesvangert. Derfor føles porten så trang, så trang. Du kan ikke handle med Gud om at komme igennem. Du kan ikke opstille dine betingelser. Dit ja må være ja, og dit nej må være nej, alt andet er af det onde. Du må sige ja til Guds vilje og nej til alt andet. Siger du både ja og nej, kommer du ikke igennem porten, men bliver før eller senere omtumlet af djævelen.

Pinsedag fremtrådte de første Guds-mennesker i nådens uholdning. Derfor kalder mange instinktivt (med en vis ret) pinsedag for menighedens fødselsdag, thi menigheden består just af Guds-mennesker, de genfødte, de Gud-fødte.

Guds-mennesket

Guds-mennesket er det store under, nyskabelsesunderet eller genskabelsesunderet. Derfor atter nogle ord herom. Vi anlægger tre hovedsynspunkter: Guds-menneskets udformning, Guds-menneskets ansvar og Guds-menneskets fuldmodning.

Guds-menneskets udformning

Det begynder allerede før den nye fødsel i det åndelige fosterliv. Guds-menneskets udformning er det samme som personlighedens udformning til et kar for Guds Ånd.

Denne udformningsproces overses alt for ofte. Følgen bliver ubodelig skade. Udformningen sker, når personen følger det lys, han ejer, først i samvittigheden, siden gennem Guds ord. Den begynder altså allerede i barndomsårene.

Det afgørende i denne udformningsproces er samvittigheden, viljen og ansvarsbevidstheden. Den, der lader hånt om sin samvittighed, opløser sin personlighed og kan bringe den helt uden for frelsesmulighed. Den, der overhører sin samvittigheds stille sagte stemme og sætter sin vilje ind derpå, arbejder på sin egen evige død. Den, der lader hånt om ansvar og pligt, om ret og uret, spreder sygdomme i sin egen personlighed, sygdomme, der kan være til døden.

Men den, der lytter til sin samvittighed – den, der følger det lys, han ejer – den, der ikke kaster sit ansvar og sin pligt fra sig – han udformer sin personlighed og bereder sig for muligheden af større, mere afgørende ting.

Om han fortsætter i lyset, er den mulighed til stede, at Guds lov (offest gennem Ordets forkyndelse) kaster nyt, skarpt lys over hans samvittighed. Han mærker da en ny sagte stemme i sit indre – Gud begynder at kalde på ham. Da begynder en kamp, alvorligere end nogen anden, han har kendt til. Nu vil han gøre Guds vilje, han vil behage Gud, thi han frygter Gud. Han er begyndt at tro, begyndt at tage Gud og det evige liv alvorligt. En sådan var hedningen Kornelius (Ap. G. 10).

Så begynder kampen for at komme igennem den snævre

port. Gennem den udformes den Gud-givne personlighed og antager de karaktertræk, der i Guds time skal gennemglødes af hans Ånd. Kampen hærder og stålsætter, ydmyger og afslører, bøjer og bryder, kampen former den kæmpende, uden at han er sig det bevidst – og er han rigt udrustet med naturgaver og samtidig behersket af en Guds-frygt som en Peter eller en Saul fra Tarsus, da bliver kampen forfærdelig, men udformer da også en personlighed af kolossale dimensioner, en kæmpe, hvad karakter og helhjertethed angår, en gigant, der har været nede i det dybeste dyb og smagt noget af fortabelsens gru og derfor fatter og forstår, hvad det vil sige at blive frelst.

Vi må aldrig glemme, at jo mere den kæmpende sætter al sin vilje og viljeskraft ind på at være helt med Gud, des frygteligere opleves hver kommen-til-kort, hver synd, hvert svig og bedrag, og des stærkere udformes personligheden og får markante træk af enten-eller.

Derfor var Herren så grundig i sin opfostring af sine disciple før pinsen. Derfor hans skarpe ord. Derfor hans natlige bøn for dem. Derfor hans tugt og opmuntring. Derfor hans afsky for billige metoder, der nedpjatter personligheden og gør Gud latterlig. Derfor hans bundløse kærlighed og ubestikkelige hellighed. Han arbejdede på, at den Gud-givne personlighed i hver af dem måtte blive udformet til helstøbthed, så det ikke blev invaliderede eller forkrøblede personligheder eller særlinge, der kom igennem den snævre port til ny fødsel, men sande mennesker, så resultatet kunne blive sunde og sande Guds-mennesker.

Denne udformningsproces er således et samarbejde mellem Herren og mennesket. Uden menneskets medvirken kan Herren intet gøre, og uden Herren kan mennesket intet. Vægten i dette samarbejde lægges ikke på menneskets viljestyrke, men på dets villighed. Med al sin viljes kraft er selv det stærkeste menneske afmægtigt. Det oplevede Peter og alle de andre. Men med al sin afmagt er selv det svageste menneske i

stand til at komme igennem den snævre port, blot han giver Herren hele sin vilje og ikke sætter sin lid til sig selv. Det oplevede Peter og alle de andre også. Giv derfor aldrig op, hvor svag du end er! Herren er i stand til at føre dig igennem, om du så var bundet af tusinde djævle og svag som et espeløv. »Giv Gud din vilje, al din vilje snart, så er det klart!« Men stol ikke på din vilje eller viljesovergivelse, thi »det beror ikke på den, der vil, eller på den, der anstrenger sig, men på Gud, som er barmhjertig« (Rom. 9,16).

Men er udformningsprocessen et samarbejde mellem Herren og mennesket, og begynder udformningsprocessen allerede i barndommen, da fatter vi, hvor stort forældres, læreres og ungdomsarbejderes ansvar er. Da fatter vi, hvorfor det var bedre for den, der forarger en af Herrens mindste små, om en møllesten var hængt ham om halsen. Den, der svigter her, den, der nedbryder samvittigheden i børn og unge, den, der nedbryder respekten for ret og uret, den, der fremmer lovløshed og overfladiskhed i børn og unge, er en djævelens håndlanger, en forfører og morder.

Men den, der som Guds medarbejder opdrager sine børn til Guds-frygt med nøjsomhed, han gør dem en evighedstjeneste. Den opdragelse kan meget vel engang vise sig at være den afgørende forudsætning for, at de blev født på ny til sande Guds-mennesker. I den opdragelse indgår mange bestanddele, og det gælder om at anlægge det bibelske helhedssyn på personligheden og dens udformning. Mange har kun blik for det direkte åndelige og glemmer, at mennesket er en åndsjælelig-legemlig enhed, og at *hele* mennesket er med i personlighedens udformning. Har man kun blik for det åndelige i opdragelsen, skaber man forkrøblede personligheder, og omvendt: har man kun blik for det sjælelige eller kropslige, forkrøbler man ligeledes personligheden. I den sande personlighedsudformning indgår derfor »alt godt«, »alt, hvad der er sandt, hvad der er sømmeligt, hvad der er retskaffent, hvad der er rent, hvad der er elskeligt, hvad der har godt lov, enhver dyd og alt, hvad der er ros værd« (Fil. 4,8), og i dette »alt« indgår langt mere end det direkte åndelige. Paulus indskærper os, at »det åndelige er ikke det første, men det sjælelige, derefter det åndelige« (1. Kor. 15,46), men mange synes alt for »åndelige« til at lade sig dette sige; derfor er de uegnede til at samarbejde med Gud på personlighedsudformningen hos børn og unge med en spirende fostertro på den levende Gud.

Alle må vi vel slå os for brystet og udbryde: »Hvem er dygtig hertil?« Lad os holde os så nær til Herren, at vi med oprigtig tillid til ham kan sige: »Men vor dygtighed er af Gud!«

Guds-menneskets ansvar

I den nye fødsel ligger alt. Men det i fødslen givne må forvaltes, ellers udvikles det ikke, men visner. Derfor beror alt på Gudsmenneskets troskab i udmøntningen af det Gud-givne. Det gælder ikke mindst troskaben i det små, i det skjulte, i det daglige. Det gælder altså om at øve sig i Guds-frygt (1. Tim. 4,7).

Troskaben omfatter fire områder: (1) det personlige liv med Gud i bibellæsning og bøn, (2) familielivet med dets pligter og krav, (3) arbejdslivet blandt kollegaer, overordnede og underordnede, kunder, forretningsforbindelser eller hvem det nu drejer sig om, og (4) menighedslivet iblandt Guds børn

med dets opgaver og forpligtelser. På alle fire områder gælder det kun om eet: troskab, d.v.s. troskab imod Herren og derfor troskab imod det givne og betroede.

Ansaret er stort. Regnskab skal aflægges. Geminger vejes af Gud. Det gælder om at gøre fyldest!

Også her må enhver af os formentlig slå sig for brystet og sige: »Hvem af os er tro hertil?« Lad os holde os så nær til Herren, at vi med oprigtighed kan vidne og sige: »Men vor troskab er af Gud!«

Guds-menneskets fuldmodning

Guds-menneskets vækst i Herren kan ikke ske i spring og ryk, men er en organisk udvikling fra åndelig barndom gennem åndelig ungdom til åndelig modenhed.

Denne vækst sker, når Guds-mennesket findes tro, som foran beskrevet. Han vokser da i al god gerning, i åndelig visdom og indsigt, i erfaring og kundskab, i kendskabet til Gud, hans vilje og veje, hans planer og tanker, i hellighed og kraft, i kærlighed og glæde, kort sagt i Kristus-lighed!

Væksten kan standses enten for stæde eller for en tid, om mennesket sløjer af og bliver lunken. Da lides der stor skade. Skaden kan dog fuldt ud genoprettes, så de spildte år gengives, om han ydmyger sig og omvender sig af hele sit hjerte. Gud elsker Guds-mennesket og er en Gud til genoprettelse og fornyelse. Tab derfor ikke modet, om han tugter dig for lunkenhed eller utroskab eller for noget andet. Hans tugt er et tegn på, at du er en ægte søn. Lad dig tugte, ret de slappe hænder og de kraftløse knæ og trød atter lige spor på lydhedens snævre sti, så skal Gud i sin nåde lade dig indhente det forsømte!

Et umiskendeligt tegn på åndelig modenhed er den rette anvendelse af de Gud-givne gaver og åndelige nådegaver til menighedens fælles gavn. I den nye fødsel ligger mangfoldige evner og gaver gemt, endnu uudviklede og svage. Som Guds-mennesket vokser, udvikles også disse gaver, og som han øver sig i at bruge dem i troskab mod Herren, lærer han sig selv og sin Gud-givne udrustning at kende og bliver sig sit kald og sin udvælgelse bevidst.

Muligheden for at tilegne sig andre åndelige nådegaver end dem i genfødslen givne er til stede under visse betingelser. Hovedbetingelsen ligger gemt i Paulus' berømte formulering: »Alt dette virker den ene og samme Ånd, som *efter sin vilje* tildeler enhver sin særlige gave« (1. Kor. 12,11). Det beror altså på, hvad Helligånden vil. Vil han give dig yderligere en nådegave, skyldes det, at han ser, det kan blive til menighedens opbyggelse. Vil han ikke, kan det ikke nytte noget, du vil.

Altså: er din vilje helt på Herrens side, så du kun vil, hvad Helligånden vil, stræb da efter de nådegaver, der er de største, d.v.s. efter dem, der er til størst gavn for Guds forsamling! Gå i din stræben og søgen ad den ypperligere vej, der er beskrevet i kap. 13 i 1. Kor., og Guds Ånd skal lade dig vide, om han vil give dig endnu en eller flere gaver, eller om han siger nej!

Men læg afgørende vægt på at vokse i kendskab til Herren og i Kristus-lighed, eller sagt med andre ord: læg afgørende vægt på at eje Kristi sind, d.v.s. både hans sindelag (1. Kor. 13, Fil. 2,5-8) og hans tankegang! Da vokser du i Herren og når frem til mands modenhed og det mål af vækst, hvor du kan rumme mest muligt af Kristi fylde.

Således udformes da Guds-mennesket, den Gud-givne personlighed fyldt af Kristi Ånd, og når gennem organisk vækst og udvikling i livets skole frem til mands modenhed.

Det kan ikke forbavse, at sjæleffjenden gør alt for at hindre Guds-menneskets vækst og tager ethvert middel dertil i anvendelse.

Kan han skabe en svækling af et Gudsmenneske, er det ham en speciel fornøjelse. Alt for ofte lykkes det ham. Hans middel hertil er at indpode noget åndeligt usundt i Guds-barnets sind og give det ud for at være specielt værdifuldt. Tager det imod det, udvikler han sig i sygelig retning, men vil måske til sin død hævde, at han er særligt benådet. Da lides der ubodelig skade.

Hvad er lægemidlet herimod? Det bedste middel imod sygdomssmitte er et overskud af sundhed, altså åndelig robusthed og helse. Den store apostel, der mere end nogen anden kæmpede for at fremstille ethvert menneske som fuldkomment i Kristus (Kol. 1,28), han, der mere end nogen anden i samtid og eftertid stillede sig ved ethvert Guds-menneskes side for at hjælpe det frem til åndelig mandighed og modenhed, kendte også bedre end nogen anden de åndelige sygdomsbaciller, afslørede dem med skarphed og gav de hellige vitaminer til forebyggelse imod dem.

Han ville, at de skulle være *sunde i troen* (Titus 1,13 og 2,2) – sørgeligt, når kristne er usunde i troen!

Vitaminerne til beskyttelse mod åndelig usundhed bliver han ikke træt af at anbefale. Hvad er det for vitaminer?

Det er *den sunde lære*, siger apostelen (1. Tim. 1,10).

Det er *den gode læres ord*, siger apostelen (1. Tim. 4,6).

Det er *Jesu Kristi sunde ord*, siger apostelen (1. Tim. 6,3).

Det er *sund forkyndelse*, siger apostelen (2. Tim. 1,13).

Det er *den sunde lære*, gentager apostelen (2. Tim. 4,3).

Det er *den sunde lære*, gentager apostelen atter (Titus 1,9).

Det er *den sunde lære*, gentager apostelen endnu engang (Titus 2,1).

Det er *sund, upåklagelig forkyndelse* understreger apostelen atter (Titus 2,8).

Trods dette går der en mængde vitaminfattige kristne omkring, modtagelige for alle mulige åndelige sygdomme. Deraf svagheden, deraf kraftsløsheden.

Du Guds-menneske, vogt dit helbred, tag vare på din åndelige sundhed og plej den under ansvar for Gud! Spis vitaminer, inden det er for sent. Mange epidemiske sygdomme hærger Guds børn. Smittefarens er stor!

Vogt dig for enhver form for unatur, skaberi, krukkeri, hysteri og manér! Bliv ikke en karikatur af et menneske! Vær ikke affekteret! Anlæg ikke en unaturlig stemmeføring, når du beder, at ikke det unaturlige skal blive din natur! Hold dig fra tårepersen, at ikke det uægte skal blive ægte for dig!

Det er Guds-mennesket, det gælder, dets sundhed og vækst! »Vær årvågen, stå fast i troen, vær mandige, vær stær-

ke! Lad alt hos jer ske i kærlighed« (1. Kor. 16,13-14). Hold dig fra føleri og sentimentalitet! I mænd, vær mænd, selvom kvinderne for tiden oftest er i flertal! I kvinder, vær ikke mandhaftige, fordi I for tiden er i flertal!

Det er Guds-mennesket, det gælder, Guds sundhed, kraft og ægthed! Efterab ingen! Vær dig selv! Gør kærlighedens gerninger uden at tale om dem. Driv ikke »åndelig« reklamevirksomhed! Besøg enkerne og de faderløse, giv gerne, gå om nødvendigt en ekstra mil, men skjul dine gode gerninger og spejl dig aldrig i dem! Øv dig i at styre din tunge. Kan du det, da er du en fuldkommen mand, et fuldkomment Guds-menneske (Jak. 3).

Det er Guds-mennesket, det gælder, Guds største under, hans mesterstykke! Det gælder om at føre ham frem til mands modenhed og naturlig værdighed i Kristus. Læg vægt på kvalitet i alt, men vær ikke overkritisk! Vær omhyggelig med alt, hvad du tager dig for, men vær ikke pedantisk! Lær at skelne mellem væsentligt og mindre væsentligt! Hav ikke højere tanker om dig selv, end du bør have, men vogt dig også for forløren ydmyghed!

Vogt dig for de »åndelige« epidemier! Vær ikke godtroende! Vær ikke barnagtig! Prøv alt, behold kun det gode! Tro ikke enhver ånd! Når de »åndelige« epidemier raser, skal du ikke gå, hvor bacillerne florerer. Ser du feberglans i øjnene og hektiskrøde kinder, er der elektricitet i luften, da er det et sikkert tegn på angreb af bacillerne. Hvor luften er ladet med »elektricitet«, forvoldes der svære skader. Vel er den store læge altid rede til at helbrede de syge, men når de syge kender sig raske og de forførte kender sig velsignet, da står han magtesløs.

Og som sagt: husk vitaminerne, husk vitaminerne!

Ansaret for, at du vokser frem til fuld modenhed, til afbalanceret mandighed, til prøvet hellighed, er dit eget. Ansaret for din åndelige sundhed er dit eget. Ingen kan bære det for dig. Ingen kan overtage det. Men de, der virkelig er »ældste«, kan hjælpe dig. Deres hjælp bør du være taknemmelig for og ikke føle dig for stor til at tage imod!

Måtte det ved Guds nåde lykkes dig at vandre midt på vejen, som er Kristus, uden at falde i nogen grøft! Måtte det ved Guds nåde lykkes dig at blive bevaret sund og ubesmittet, ren og ægte! Måtte det ved Guds nåde lykkes dig at nå det mål af vækst i Kristus, som er tilmålt netop dig i dette korte jordeliv!

Føler du dig afmægtig, og forekommer opgaven dig overvældende, husk da, at »ethvert skrift, som er indblæst af Gud, er gavnligt til at belære, til at rettesætte, til at genoprejse, til at optugte i retfærdighed, så at Guds-mennesket kan blive *fuldt beredt, vel skikket til al god gerning*« (2. Tim. 3,16-17). Her er kraftkilden! Øs flittigt af den, og Gud vil lade det lykkes for dig, hvor afmægtig du end føler dig, og hvor uoverkommelig opgaven end forekommer dig!

Tilbageblik

Fødsel forudsætter undfangelse og svangerskab. Standser man op for tidligt i udviklingen, når man ikke frem til sejr-fødsel og nyt liv. Forcerer man udviklingen, kan man ødelægge fostret. Hvor lang tid fostertilstanden behøver, kan intet

siges om. De bibelske beretninger lader os forstå, at undertiden behøves en længere tid, undertiden en ganske kort.

Pinsedag blev to grupper født på ny. Den ene var de et hundrede og tyve. Om dem ved vi, at der var gået meget for-

ud. Den anden gruppe var de tre tusinde, der blev lagt til (Ap. G. 2,41.) Om dem ved vi ligeledes, at der var sket et forberedende værk, thi de var »gudfrygtige jødiske mænd fra alle folkeslag« (vers 5), altså mennesker, der tog Gud alvorligt, mennesker, der havde ransaget Skrifterne, mennesker, der i deres oprigtighed var draget hundreder af kilometer for at tilbede Gud i templet i Jerusalem under pinsefesten, mennesker, der således havde fulgt samvittighedens stemme og det lys, de ejede i Guds ord.

Fælles for begge grupper er altså det *indre* værk i dem alle: forberedelse og gennembrud eller fosterliv og fødsel. Hvad de et hundrede og tyve angår, kender vi det i enkeltheder fra evangelierne. Hvad de tre tusinde angår, kender vi det kun antydningvis.

Forskellen mellem de to grupper lå i det *ydre*, nemlig i de manifestationer, der ledsagede deres genfødsel. Den første gruppe oplevede tunger af ild, der fordelte sig og satte sig på hver enkelt af dem, og de begyndte at tale i fremmede tungeomål, som de fremmede kunne forstå. Den anden og langt talrigere gruppe oplevede intet sådant.

Fælles altså det indre og egentlige, og for begge grupperes vedkommende havde fosterlivet været en vis tid.

Hvordan med Kornelius, der »pludselig« blev frelst, da han hørte Peter forkynde evangeliet (Ap. G. 10)? Han blev ikke pludselig frelst! Der var gået meget forud – undfangelse og fosterliv! Han var »en from mand, der frygtede Gud tillige med hele sit hus og gav folket mange almisser og stadig bad til Gud« (vers 2). Denne hedning var af sandheden, havde lyttet til samvittighedens røst, havde fulgt det lys, han derigenem ejede – havde altså beredt sig på at møde sin Gud!

Hvordan da med fangevogteren i Filippi (Ap. G. 16)? Her gik det hurtigt, thi han gennemrystede af nogle evigheds-mættede øjeblikke med apostolisk lovsang ved midnatstide, med et vældigt jordskælv, så alle døre sprang op og alles lænker løstes, med selvmordstanker, der gik over i frelsestanker, som fik ham til at kaste sig for apostelens fødder og råbe: »I

herrer! hvad skal jeg gøre for at blive frelst?« Her forsvandt begrebet tid, og han følte evigheden på sin krop og sjæl. I sådanne sjældne øjeblikke kan undfangelse og fødsel sammenrænges, thi da kaldes alt det frem, der har ligget gemt i underbevidstheden, i sjæledybet, alt det frelsesbefordrende fra svundne dage – det kaldes frem med næsten eksplosiv kraft.

Men forcere fødslen går ikke! Det er lige så skæbnesvangert som at forhale den. Det forklarer mangt og meget, som alle Guds børn har spekuleret på.

Hvor blev de af, de mange lovende unge? De var så ivrige, så nidkære, så »brændende«. Gud brugte dem til store ting. Men i dag?

De kom nok aldrig igennem den snævre port. De var som disciplene før pinse, der også da blev brugt til store ting, også da brændte af nidkærhed. Men de var ikke som disciplene, der holdt ud, da det for alvor gik løs og det gjaldt en kamp på liv og død for at komme igennem den snævre port. Det »formåede de ikke« (Luk. 13,24). Deres fostertro blev aldrig født til sejrstro.

Adskillige af dem havde endda vidnet om »store oplevelser«, »kraft« og »en dåb i guddommelig kærlighed«. Ak, ja – forcerede oplevelser, skabt af mands vilje eller køds vilje eller blods vilje, er ikke det samme som Gud-fødte erfaringer.

Og hvad med de mange hundrede, der gik frem og »overgav deres liv« til Gud ved kampagner og »vækkelsesmøder«? Hvor er de henne i dag? Udenfor. De kom aldrig indenfor. Man kaldte det for »ny fødsel«, men det var i bedste fald omvendelse til fostertro. I mange tilfælde var det end ikke det, blot en stemning i følelserne.

De åndelige love for liv tilsidesætter Gud ikke. Vi gør det desværre alt for ofte. Deraf den megen skade. Det gælder om, at vi lærer livets love at kende, så vi kan blive Guds medarbejdere, thi det gælder jo Gudsmennesket! Måtte vi dog en dag kunne træde frem for ham som arbejdere, der ikke behøver at skamme os over vort arbejde!

Anden del

GUDS-MENNESKET OG UNDERNE

Guds-mennesket, Guds største under, befinder sig i en underfuld verden, omgivet af underfulde, ikke sjældent underlige mennesker. Et spørgsmål, han snart må have svar på, er: Hvilken plads indtager tegn og underer i denne underfulde verden?

Vi tager dette problem op til behandling i denne del og anlægger følgende betragtninger: (1) Hele skabningen et tegn, (2) tidens tegn, (3) Gud-givne tegn, (4) forførende tegn.

Hele skabningen et tegn

Da Menneskesønnen vandrede omkring i Galilæa og Judæa, talte alt til ham om væsentlige ting i livet med Gud. Markens liljer og himmelens fugle talte om Faderens omsorg for hans mindste små. Hvedekornet, der falder i jorden og dør, men derefter skyder op og bærer megen frugt, talte om den guddommelige vej til evigt liv. Vintræet og dets grene talte om den fuldkomne enhed mellem ham og hans disciple. Sæden, der blev strøet ud over markerne og faldt i mere eller mindre god jord, talte om Ordet, der kan slå rod og bære megen frugt, om det falder i modtagelige hjerter. De bølgende kornmarker talte om de mange mennesker, der var modne til indhøstning i Guds rige. Alt det skabte talte om Skaberen og om livets love. Han så Gud bag alt. Derfor kunne han se ret på alt.

Op, al den ting, som Gud har gjort,
hans herlighed at prise!
Det mindste, han har gjort, er stort,
og kan hans magt bevise!

Det var *Brorsons* syn på skabningen. Det mindste var et tegn. Sådan er det for Guds-mennesket. Derfor elsker han

naturen, elsker at gennemvandre den på kryds og tværs med åbne sanser og lade den tale om Skaberen, den store og herlige.

Ethvert Guds-menneske er et naturmenneske, et friluftsmenneske snarere end et bymenneske. Han er eet med naturen og bevares derfor fra unatur og skaberi. Det skabte taler uafbrudt til ham om Guds væsen – hans fuldkommenhed i stort som i småt – hans kærlighed til skønhed, farver og variation – hans overdådige gavmildhed – hans lyst til harmoni i mangfoldigheden – hans modvilje imod ensrettethed – hans uudgrundelige visdom og udtømmelige rigdom. Men skabningen taler også om den forkrænkelighed, hvorunder den lider – Guds-mennesket hører alskabningens suk og kender det dybt i sit indre – hver blomst, der visner, hvert dyr, der lider, hver storm, der raser, hvert uvejr, der ødelægger, taler om forkrænkeligheden, som skabningen blev underlagt imod sin vilje og som den længes efter at befries for – og Guds-mennesket sukker med og længes med alskabningen efter den dag, da alt det skabte skal få del i Guds sønners herlige frihed.

Hele skabningen er et eneste stort tegn – men kun Guds-mennesket ser tegnet og kan tyde det!

Tidernes tegn

Gud taler gennem tidens begivenheder, thi han står bag historien og styrer den. Men kun Guds-mennesket ser tidens tegn (Matt. 16,3) og tyder dem.

Menneskehedens lange historie er et tegn, en tale. Havde menneskeheden set dette tegn og hørt denne tale, havde meget set anderledes ud. Men menneskeheden har intet set og intet hørt og derfor intet lært. Derfor fortsætter den ad sin egen vej lige til undergangen.

Historien taler tydeligt om, at menneskene ikke kan skabe paradiset på jord uden Gud. Den taler tydeligt om, at alt stort, selv de største verdensriger, er kolosser på lerfodder. Den taler klart og højlydt om, at synden er den dybeste årsag til alle menneskelige problemer, og at syndere ikke kan løse syndens problem.

Historien taler også tydeligt om, at Guds hånd er bag alt,

styrende, sættende uoverskridelige grænser »hertil og ikke længere«, tugtende og straffende. Historien udvikler sig ikke efter økonomiske love, men efter Guds plan. I dag er det ikke svært at få øje på. Betragt blot Israel, tidens store tegn, genoprettet i følge Guds forudbestemmelse som en selvstændig stat efter 1900 års adspredelse iblandt alle folkeslag, et nationalt opstandelsesunder, der lægger beviset på bordet for, at Gud styrer historien, således som han har sagt i sit ord.

Guds-mennesket ser og tyder tidernes tegn. Der er andre tegn end Israel. Jeg skal komme ind herpå senere under omtalen af de forførende tegn. Her vil jeg blot understrege, at ligesom Guds-mennesket er et naturmenneske, der i det skabte ser et eneste stort tegn, således er han et universalmenneske, der lever med i hele menneskehedens historie fra begyndelsen til enden og ser Gud i det alt sammen.

Gud-givne tegn

Gud er ikke en del af det skabte, men står »over« det, »uden for« det. At han kan ophæve naturlovene, er intet problem for Guds-mennesket. Det hører med til, at Gud er Gud.

Underet forsvinder aldrig ud af disciplens tilværelse. Han beder og får svar. Han søger Guds rige først og får alt det andet i tilgift. Han adlyder Gud og oplever, at Gud i småt og stort er med ham, ja, at Gud arbejder for ham.

Forsvinder underet af Guds-barnets liv, da forsvinder den levende forbindelse med Gud. Da er noget væsentligt og afgørende gået tabt. Da gælder det om at finde årsagen hertil og vende tilbage til den enkle og ubetingede tros-lydighed, thi den, der adlyder Gud, lever i underet.

Men hvad med de mere »udadvendte« og »opsigtsvækkende« undere og tegn, dem der taler til de udenforstående? Hvad med de mægtige kraftgerninger, som vi læser om i evangelierne og Apostlenes Gerninger?

Deres tid er ikke hørt op. Gud er stadig den samme. Han kan gøre, hvad han vil, og han gør det. Den, der begrænser Gud til bestemte tider eller bestemte forhold, tager altid fejl.

Alligevel er det Guds-menneskets pligt og forret at ransage Skrifterne for at se, hvad de siger om disse undere og tegn, thi hvad Gud har sagt i sit ord, viger han ikke fra, end ikke når det gælder undere og tegn.

Hovedordet er Mark. 16,15-20:

Og han sagde til dem: »Gå ud i alverden og forkynd evangeliet for al skabningen!

Den, som tror og bliver døbt, skal blive frelst, men den, som er vantro, skal blive fordømt.

Og disse tegn skal følge dem, der tror: i mit navn skal de uddrive onde ånder, de skal tale med nye tunger, de skal tage på slanger, og hvis de drikker dødbringende gift, skal det ikke skade dem, på syge skal de lægge hænder, og de skal blive raske.«

Så blev Herren efter at have talt med dem optaget til Himlen og satte sig ved Guds højre hånd.

Men de gik ud og forkyndte alle vegne. Og Herren virkede med og stadfæstede Ordet ved de tegn, der fulgte med.

Således lyder disse berømte og omdiskuterede vers. De taler tydeligt og klart om, at bestemte tegn skal følge dem, der tror. De er ikke begrænset til bestemte tider, ej heller til en udvalgt gruppe af særligt benådede disciple.

Vi betragter nu dette skriftafsnit under følgende synspunkter: (a) definitionen, (b) situationen, (c) opgaven, (d) andre situationer og (e) menighedens interne situation.

Definitionen

»Disse tegn skal følge dem, der tror...« Hvad er et tegn? Det er et guddommeligt indgreb, der helt og holdent beror på Guds initiativ og derfor indtræffer, når han vil, og hvor han vil. Det kommer derfor altid som en »overraskelse« og kan ikke forud beregnes.

Heraf følger, at ingen i sin forkyndelse kan love mennesker, at de og de ting vil indtræffe. Endvidere, at ingen kan tilegne sig nogen ære, hvis Gud lader tegn ledsage hans forkyndelse. Tegn er udelukkende et bevis på, at Gud arbejder. De taler kun om ham, aldrig om hans medarbejdere.

Derfor ser vi gang på gang, at tegnene udebliver, hvor vi havde ventet dem, og indtræffer, hvor vi ikke havde ventet

dem.

Solen står op og går ned hver morgen og aften. Det kan forudberegnes og forudsiges. Det er intet tegn. Hvad der indtræffer regelmæssigt og forudberegneligt er aldrig tegn. Den dag solen bliver sort som en sørgedragt og månen rød som blod (Åb. 6,12), da er der indtruffet et tegn. Den dag kender ingen. Den dag kan ingen forudberegne. Ingen kan derfor sige: »I morgen sker det!«

Alle sande tegn er »overraskelser«. Derfor blev disciplene overraskede, da de begyndte at tale i fremmede tungemål pinsedag, og da Kornelius og hans hus gjorde det samme ved Peters prædiken. Derfor blev de overraskede, da de syge blev raske, blot Peters skygge faldt på dem. Derfor blev de overraskede, da Gud gjorde usædvanlige undergerninger ved Paulus' hænder, så man endog bragte tørklæder og bæltter fra hans legeme til de syge, og sygdommene veg fra dem, og de onde ånder for ud (Ap. G. 19,11-12). Det var ikke planlagt af disciplene, det havde de ikke forud regnet med – (de, der planlægger den slags ting og regner med, at så sker de, tager fejl og bereder andre store skuffelser) – det var Gud, der suverænt greb ind og herliggjorde sit navn iblandt mennesker.

Alle sande tegn, store og små, har dette træk af »glædelige overraskelser«. Aldrig kan de andet end glæde og opmuntre. Den situation, at mennesker skuffes, fordi man har forsikret dem, at de og de tegn vil indtræffe, og så udebliver de alligevel, opstår kun, fordi alt for mange kristne ikke ved, at tegn just kendetegnes af, at vi ikke med sikkerhed kan sige, om de vil indtræffe. Lad os derfor tage os i vare, at vi ikke »lægger noget til« Guds ord og på »hans vegne« lover mere, end han selv har lovet!

Situationen

Herren sagde: »Gå ud i al verden« (vers 15), og de gik ud og forkyndte alle vegne (vers 20).

Herren sagde også: »Disse tegn skal følge dem, der tror...« (vers 17), og da de gik ud, virkede Herren med og stadfæstede Ordet ved de tegn, der fulgte med (vers 20).

Situationen fremgår klart heraf: Herren lover sine disciple til alle tider, at tegn og undere skal følge dem, når de går ud i al verden med evangeliet.

I alt pionerarbejde virker Herren med gennem tegn og kraftige gerninger. Det er, hvad vi finder i Apostlenes Gerninger. Det er, hvad missionshistorien vidner om.

Når evangeliet bringes ud til folk, der aldrig har hørt det, er Herren med på en særlig måde. Han stadfæster sine udsendinges ord ved de tegn, der følger med. Vi kan næsten fornemme det friske sus, der er over ethvert modigt pionerarbejde, der gøres i lydighed mod Herrens befaling: »Gå ud i al verden og forkynd evangeliet for al skabningen!«

Ved nærmere eftertanke er det ikke svært at forstå. Tænk på følgende:

(1) Undere og tegn er ikke først og fremmest for de troende, men for de vantro. Alt pionerarbejde bringer Ordet til de vantro.

(2) Men undere og tegn er ikke for de vantro, der ikke vil høre på Moses og profeterne. Har de vantro haft Guds ord, og har de forkastet det eller vendt det ryggen, da vil de ikke lade sig overbevise af undere og tegn, end ikke om en død stod op

fra graven (Luk. 16,31) – derfor giver Herren dem ingen tegn. Men alt pionerarbejde henvender sig til vantro, som ikke har forkastet Guds ord af den enkle grund, at de aldrig har kendt det. Derfor stadfæster Herren Ordets forkyndelse iblandt dem med kraftige gerninger, for at de oprigtige iblandt dem kan bringes til frelsende tro.

Dette er da situationen i Mark. 16,15-20 – Herren taler om de undere og tegn, der skal følge hans disciple, når de som pionerere for evangeliet bringer det ud til al verden.

Opgaven

Den er allerede beskrevet med ordet »pionerarbejde«. Men noget væsentligt må understreges og det kraftigt. Pionerarbejdet består i at forkynde evangeliet. Herren sagde: »Gå ud i al verden og forkynd evangeliet!« Og de gik og forkyndte alle vegne.

De forkyndte evangeliet, d.v.s. budskabet om Jesus. Læs i Apostlenes Gerninger, hvordan de forkyndte!

De drog ud for at forkynde evangeliet – ikke for at gøre undere og tegn! Og fordi de drog ud for at forkynde og ikke for at gøre undere og tegn, stadfæstede Gud Ordet med de medfølgende tegn!

De drog ud for at forkynde evangeliet om Jesus – ikke for at forkynde, at tegn og undere ville indtræffe! Og fordi de drog ud for at forkynde evangeliet om Jesus og ikke lovede dem undere og tegn, stadfæstede Herren Ordet med de tegn, der fulgte med!

Dette er vigtigt! »Disse tegn skal følge dem, der tror...« »Herren stadfæstede Ordet ved de tegn, der fulgte med.« Tegnene er ikke i spidsen! De følger bagefter! De er ikke hovedsagen, thi det er forkyndelsen af budskabet om Jesus. Hvor hovedsagen varetages i troskab, kommer tegnene fra Gud i hans time og på hans måde som en følge.

Vend ikke rundt herpå, thi da volder du stor skade!

Andre situationer

Den situation, der er omtalt i Mark. 16,15-20, er som påvist først og fremmest pionermissionærens gerning blandt hedningefolk, der aldrig har hørt Ordet.

De fleste af os er imidlertid sat til at gøre Guds gerning i en anden situation. Hvor vi arbejder, har evangeliet været forkyndt i århundreder. Og vort folk har gennemgående vendt det ryggen.

Stadfæster Herren da ikke Ordet ved medfølgende tegn i denne situation? Skriften lader os forstå, og erfaringen stemmer hermed, at det gør han normalt ikke. »En ond og utro slægt kræver tegn, men der skal ikke gives den andet tegn end Jonas' tegn« (Matt. 16,4). »Hører de ikke Moses og profeterne, så vil de heller ikke lade sig overbevise, selvom en opstod fra de døde« (Luk. 16,31).

Herren ved, at selv de mægtigste tegn ikke overbeviser dem, der føler sig så kloge, at de ikke hører på Moses og profeterne, skønt de kan slå op i Skriften hver dag og læse i den.

Det er stort set situationen i vort land og i mangfoldige andre.

Men Gud er Gud. Han er aldrig afskåret fra at gøre, hvad han vil. Ser han, det virkelig vil gavne hans sag iblandt de oprigtige, stadfæster han også i dag i vort land forkyndelsen med tegn, der følger med. Som vi med stærke skridt nærmer os afslutningen af denne tidsalder, må vi imidlertid se den

kendsgerning i øjnene, at Gud ikke griber ind, som vi kunne ønske det, men at falske profeter og selvbedragne »kristne« begynder at gøre store undere og tegn til forførelse og forledelse af mangfoldige. Herom mere senere, når vi taler om de forførende tegn.

Menighedens interne situation

Men menigheden selv? Her arbejder Gud vel med tegn og undere og alle hånde kraftige gerninger?

Ja, men ikke ubetinget, ikke som en selvfølge, ikke som noget, menigheden har »krav« på, ikke som noget »dagligdags«.

Kristus er menighedens hoved. Det er ham, der forstår, om undere og tegn virkelig er til gavn for menigheden eller ej. Han ved, om de fremmer menighedens åndelige vækst, og om han derved vinder mere skikkelse i den.

Ud fra sit fuldkomne kendskab til, hvad der gavner menigheden, handler han altid. Men vi med vor begrænsede indsigt forstår ikke altid, hvad han gør.

Hvorfor greb han ikke ind, da romerne kastede i hundervis af hans hellige for løverne som et skuespil for verden? Havde et mægtigt under ikke været på sin plads her? Hvorfor lod han endog kvinder og børn blive sønderrevet, medens hedningerne triumferede og håned dem?

Hvorfor har hans menighed til alle tider været forfulgt og ofte givet i sine forfølgeres magt?

Hvorfor blev nogle helbredt som svar på bøn og andre ikke?

Hvorfor måtte nogle af hans hellige vandre hele tilværelsen igennem som krøblinge og invalider, hæmmede, begrænsede, besværede – hvorfor greb han ikke ind og gav dem normal forlighed?

Hvorfor blev Jakob henrettet med sværd, men Peter udfriet?

Hvorfor blev Trofimus efterladt syg i Milet (2. Tim. 4,20)? Havde Paulus ikke gaven til at helbrede?

Hvorfor fik satan lov til at hindre Paulus i at komme til Tessalonika (1. Tess. 2,18)?

Der er således i menighedens historie mange eksempler på, at Gud greb ind med undere og tegn, og langt flere eksempler på, at han ikke gjorde det. Og ingen kan påstå, at det var »større«, da han gjorde det, end da han undlod at gøre det.

Var det større, at Peter blev udfriet fra fængslet, end at Jakob blev martyr?

Var noget større end dette, at mangfoldige ukendte Guds-mennesker, tro imod deres Frelser og Herre, der ikke greb ind med undere og kraftige gerninger, syngende og lovprisende gik de vilde dyr i møde på arenaerne?

Kraftige gerninger, undere og tegn er ikke større end Guds tavshed og »passivitet«. Men det har mange svært ved at se. De er svagtseende, når det gælder de virkelige ting.

Kristus er menighedens hoved. Han gør i og for sin menighed, hvad der tjener den bedst.

Står dette klart for os, da kan vi besvare de andre spørgsmål, der ofte fremføres i denne forbindelse.

(1) Er der ikke givet et ubetinget løfte om helbredelse i Jak. 5? Der står følgende: »Er nogen iblandt jer syg, skal han kalde menighedens ældste til sig, og de skal bede over ham, efter at de i Herrens navn har salvet ham med olie. Så vil tro-

ens bøn frelse den syge, og Herren skal rejse ham fra sygelejet; og har han begået synder, skal det tilgives ham.« Er dette ikke et klart løfte om, at Herren vil gribe ind med helbredende kraft til gavn for de hellige? At det er et løfte, et herligt løfte, som vi bør tilegne os med taknemmelighed, det er klart! Men et ubetinget løfte vover vi ikke at kalde det, thi helbredelsen er jo afhængig af, om de kan bede »troens bøn« – og troens bøn kan ingen bede, med mindre det er Herrens vilje at helbrede den syge. Troens bøn er det samme som bøn i Jesu navn, altså det samme som at Herren selv beder igennem den bedende. Troens bøn forudsætter fuldstændig eenhed mellem Herren og den bedende. Skænker Herren troens bøn, ja, da bliver den syge helbredt – det er det herlige løfte!

Og når det er sagt, da må vi understrege, hvor vigtigt det er, at vi ikke gør det vanskeligt for Herren at skænke os troens bøn. Elias er det store forbillede for enhver, der vil lære at bede troens bøn. Han »stod for Guds åsyn«, d.v.s. han levede Gud nær – derfor kunne han bede med kraft!

Findes der synd eller tvivlsomme ting i vort liv, lever vi i lunkenhed eller sløvhed, da kan vi ikke bede troens bøn. Her ligger måske en af årsagerne til, at løftet i Jak. 5 ikke bliver opfyldt. Da nytter det ikke noget med forklaringer, thi det er

jo ikke andet end bortforklaringer! Løftet står fast! Vi må for enhver pris holde os så nær til Herren i det daglige liv, at vi i kritiske øjeblikke ejer troens bøn!

(2) Når nådegaverne til at helbrede og til at udføre undergerninger (1. Kor. 12,9-10) er virksomme i menigheden, sker der da ikke kraftige gerninger nårsomhelst? Er der da nogen grænse for, hvad Gud kan gøre? Nej, ingen anden grænse end den, han selv sætter for anvendelsen af nådegaverne – og grænsen er denne: som lemmerne er underlagt hovedet, således er de gaver, lemmerne er udrustet med, underlagt hovedets (Kristi) vilje. Ingen nådegave kan bruges i modstrid imod Kristi vilje. Det er ikke den, der er udrustet med nådegaven, der bestemmer, hvorledes den skal anvendes, men Kristus. Altså: som troens bøn (Jak. 5) kun kan bedes, når Kristus beder i den troende, således kan nådegaverne til at helbrede og udføre kraftige gerninger kun træde i funktion, når det er Kristus, der anvender dem igennem de hellige. Derfor efterlod Paulus Trofimus syg i Milet.

Men som med troens bøn, således gælder det også her om, at vi ikke hindrer Herren i at skænke menigheden disse nådegaver og anvende dem igennem den.

Forførende tegn

Allerede ved Babelstårnet sagde Gud om menneskene, at »intet, som de sætter sig for, er umuligt for dem« (1. Mos. 11,6). Det er ikke svært for os at forstå i vore dage!

Menneskets muligheder rækker helt ind i den usynlige verden. Muligheden for at få forbindelse med åndemagterne er til stede.

Derfor kan mennesket udføre store undere og tegn uden Gud. Bibelen taler herom, erfaringen bekræfter det.

Som vi nærmer os afslutningen på denne tidsalder, vil vi blive vidner til en mængde undere og tegn. Hvordan skal vi kunne bedømme dem og finde ud af, om de kommer fra Gud eller ej?

Vi søger hjælp gennem følgende betragtninger: Hvad er forskellen mellem kristendom og magi? Hvad lærer Bibelen? Hvilken rolle spiller det menneske, ved hvilket underet sker?

Kristendom og magi

Forskellen er denne: Guds-mennesket har aldrig det overnaturlige i sin hånd som et redskab, han kan anvende for sine ønsker. Det har derimod den, der øver magi.

Guds-mennesket kan slet intet gøre af sig selv. Har han nådegaver (hvilket ethvert Guds-menneske har!) kan han ikke bruge dem af sig selv. Har han f. eks. nådegaver til at helbrede, kan han ikke derfor helbrede noget menneske af sig selv eller love helbredelse. Har han nådegaven til at udføre kraftige gerninger, kan han ikke derfor udføre en eneste kraftig gerning af sig selv eller love nogen, at han vil gøre det. Guds-mennesket kan slet intet gøre af sig selv. Kun hvad han ser sin Herre og Frelser gøre, kan også han gøre.

Anderledes med den, der ikke er et Gudsmenneske. Han kan i en vis forstand gøre alt. Intet behøver at være ham umuligt. Har han forbindelse med ånderverdenen, kan han bruge den. Han kan bruge den i sit eget navn, men han kan også bruge den i »Jesu navn« (Matt. 7,22). Det er det forfærdelige!

Han kan bruge den til noget »godt«, f. eks. til at helbrede, til at uddrive onde ånder, til at forudsige begivenheder – og når han bruger åndemagterne til noget »godt«, da taler man om »hvid magi«. Han kan også bruge den til noget ondt, til at få mennesker i sin magt, til besværgelser, ulykker, besættelse, o.s.v., og da taler man om »sort magi«. Begge dele er almindeligt i dag.

Guds-mennesket må i tide lære ikke at lade sig »impone-re« af det overnaturlige. Dels er det naturlige langt mere »imponerende«, dels er det overnaturlige ofte en forførelse.

Bibelens lære

Mark. 16,15-20 er lygten for vor fod, lyset på vor sti: »Disse tegn skal følge dem, der tror... og de gik ud og forkyndte alle vegne, og Herren virkede med og stadfæstede Ordet ved de tegn, der fulgte med.«

De gik ud for at forkynde evangeliet, ikke for at gøre undere og tegn, ej heller for at forkynde undere og tegn og skrue forventningerne hertil op, derfor blev de bevaret i evangeliet og øvede aldrig magi.

Det afgørende var, at de slet ikke søgte undere og tegn. Disse fulgte dem på en overraskende måde.

Kommer man bort fra dette afgørende, da er man afgjort på en gal vej. Drager man ud for at gøre undere og tegn eller love tilhørerne undere og tegn, er man på vej over i magien, bort fra evangeliet. Følgerne kan blive alvorlige.

(1) Det kan føre en selv ud i selvbedrag. Man tror, man tjener Herren og herliggør ham. Man profeterer ved hans navn, man uddriver onde ånder ved hans navn, man gør store undergerninger ved hans navn – men tænk, om Herren ikke kendes ved det, ikke kendes ved en (Matt. 7,22-23)!

(2) Det åbner også døren for falske Messias'er og falske profeter (Matt. 24,24). Skruer man forventningerne til undere og tegn op, da får de falske profeter deres chance! Har de

ikke allerede fået det i alt for høj grad? Aldrig har der været en tid, hvor der tales så meget om undere og tegn og udgives så mange bøger, pjecer, traktater og tidsskrifter herom. »Helbredelsesevangelister« og »helbredelseskampagner« er på dagsordenen, skønt de ikke findes et eneste sted i Bibelen.

Det menneskelige redskab

Bibelen lærer, at skal man bedømme karakteren af undere og tegn, må man bedømme karakteren af ham, ved hvem de sker. Det ligger i Herrens ord: »Af deres frugter skal I kende dem« (Matt. 7,15-20).

Du kan ikke bedømme noget under, om det er fra Gud eller ej, ved blot at betragte eller høre om det. Du kan ikke bedømme det, før du har mulighed for personligt at bedømme ham, der udfører det. De undere, du læser om eller hører beretninger om, har derfor ingen virkelig betydning for dig. De kan være fra Gud, de kan være fra åndemagterne – du har ingen mulighed for at vide noget om det, thi du kender ikke ham, der har udført dem, og ved ikke, hvilke frugter hans per-

sonlige liv bærer.

Det er muligt for et menneske at tale i tunger, at profetere, at helbrede, at udføre undere og tegn, uden at Gud er med ham. Men det er ikke muligt for noget menneske at bære Åndens sande frugter og at vokse i Kristus-lighed, uden at Gud er med ham.

Finder du Kristi kærlighed, glæde og fred i en, der beken-der sig som en kristen, finder du troskab, ydmyghed, ærlig-hed, beskedenhed og uopstyltet hellighed, da er det god frugt. Finder du alt dette som det karakteristiske for ham og ikke blot som noget opblussende nu og da, da kan du være tryg.

Men finder du bagtalelse, frækhed, pågænhed, selvop-tagethed, anmasselse, store ord, albuer og selvhævdelse, da har du grund til at tvivle. Forårsager han strid og splid og kævl, da skal du ikke tro ham, hvor store undere han end gør.

Den sande tro forudsætter altid et nøje kendskab til ham, man giver sin tro. Godtroenheden trives derimod, hvor man sætter kundskaben og kendskabet til side. Vær derfor troende, men vær ikke godtroende!

Udblik over tiden

Tiden er fuld af forførelser. »Jeg går i farer, hvor jeg går!« Afslutningen på denne tidsalder er nær.

Israel er tegnet herpå. Men der findes andre tegn. Et af dem er efter min mening den verdenskirke, vi ser under udformning. Til den har allerede de allerfleste af statskirkerne og de med dem beslægtede kirker tilsluttet sig. Men nu begynder også andre kirker at nærme sig – og midlet, der er ved at overvinde deres betænkeligheder, er tungetalen!

Det lyder utroligt – men vi må indstille os på det »utrolige« i denne forvirringens tid.

Der går en bølge af tungetale hen over verden. Hedninger-ne taler i tunger (hvilket vi i denne sammenhæng ikke skal komme nærmere ind på) – ortodokse kristne taler i tunger – statskirkepræster taler i tunger – og katolikker i mængdevis taler i tunger!

Det kaldes en ny pinsevækkelse, men er stort set en forfø-relse, der skal lokke flere endnu ind i den verdensomspæn-dende kirkelige enhed.

Var det Guds Ånd, da ville det første, der skete, være, at katolikkerne begyndte at bekende deres synder – de har til-bedt jomfru Maria og helgenerne – de har holdt den frygteli-ge messe, hvor de påstår, at Jesu offer gentages – de har givet paven deres lydighed – de har forfalsket evangeliet i bund og grund! Kom de under Åndens magt, hvilken syndsbeken-delse, hvilke opgør med fortiden, hvilke brud med synden og med »kirken«.

Men det er der intet af! Nej, de taler i tunger og fortsætter deres egen vej. Og det lader mangfoldige sig imponere af, rede til nu, da de taler i tunger, at anse dem for brødre i Her-ren og gå arm i arm med dem.

Sandelig, du Guds-menneske, tag dig i vare! Alle kneb gælder, om satan kan forføre dig!

Men Gud være lovet! vi ser også noget andet! Vi ser her og der en samling om Jesus alene, uopstyltet, ren, sand og beskeden. Herren gør en gerning i vor tid, som vi ikke ville tro, om den blev os fortalt. Hans gerning sker oftest i det skjulte, det stille. Alligevel er det ham, der har initiativet, ham, der har alle trådene i sin hånd.

Og når du nu lægger denne lille bog til side, må du ikke påstå, at jeg har sagt, at alle tegn og undere er falske, at al tungetale er falsk, at alt overnaturligt også er unaturligt og uægte. Det har jeg ikke sagt, thi det mener jeg ikke.

Jeg har derimod villet pege på Guds-mennesket, Guds største under, og på Guds-menneskets ansvar i denne under-fulde verden blandt mange underfulde, undertiden underlige mennesker. Hans ansvar er formuleret klart af profeten Jere-mias: »Giver du det ædle, ej det uædle, vækst, skal du være som min mund. De skal vende om til dig, du ikke til dem« (kap. 15,19).

Lad os da give det ædle og ægte, ej det uædle og falske, vækst! Lad os hjælpe hinanden dermed!

Det gælder Guds-mennesket!